

Projecte de decret d'ajuts per a persones menors d'edat víctimes de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal

Preàmbul

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, en l'article 16.3, estableix que l'actuació de les administracions públiques de les Illes Balears s'ha de centrar primordialment, entre altres àmbits, en la protecció social contra la violència, especialment la violència de gènere. En els apartats 13, 15, 16, 17 i 39 de l'article 30, atribueix a la Comunitat Autònoma la competència exclusiva en matèria de joventut, disseny i aplicació de polítiques, plans i programes destinats a la joventut; acció i benestar social, desenvolupament comunitari i integració, polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social; protecció social de la família, conciliació de la vida familiar i laboral; polítiques de gènere, i protecció de menors.

Així doncs, el Govern de les Illes Balears és l'òrgan competent per dictar aquest reglament. L'article 69 de l'Estatut d'autonomia li atribueix la potestat que l'habilita i el faculta per elaborar-lo, tramitar-lo i aprovar-lo posteriorment, atès que reserva a la Comunitat Autònoma les competències que, per la seva naturalesa, tenen un caràcter suprainsular; les que incideixen sobre l'ordenació i la planificació de l'activitat econòmica general en l'àmbit autònic, i aquelles l'exercici de les quals exigeix l'obligació de vetllar per l'equilibri o la cohesió territorial entre les diferents illes, com és el cas.

El Parlament de les Illes Balears va aprovar la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, que en l'article 65 defineix la violència masclista com la que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, s'exerceix sobre aquestes pel fet mateix de ser dones. I estableix que també es consideren víctimes les filles i els fills de la mare víctima de violència. Amb anterioritat, mitjançant la Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència, es modificà la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, i ja es varen incloure els menors com a víctimes de violència de gènere.

D'altra banda, la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies, defineix les situacions familiars amb necessitat de més protecció com les que han de tenir una atenció prioritària o específica, atesa l'especial dificultat per aconseguir la cura i l'atenció als membres que en formen part, en situació de vulnerabilitat econòmica o social. En l'article 5.2.c inclou, entre aquestes situacions, les famílies en risc social i víctimes de violència masclista. Concretament, l'article 8.2 estableix que també són famílies en aquesta situació aquelles en què la dona amb fills o filles a càrrec ha patit violència masclista.

L'article 23 de la Llei 8/2018 defineix els ajuts per a menors víctimes de violència masclista que regula aquest Decret. Així, estableix que el Govern de les Illes Balears ha de garantir ajuts econòmics per a les persones menors d'edat que es trobin en alguna de les situacions següents: o bé que un dels seus progenitors hagi mort com a conseqüència d'haver estat víctima de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal; o bé que un dels seus progenitors pateixi un grau de discapacitat igual o superior al 33 % com a conseqüència d'haver estat víctima de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal. Aquests ajuts s'han de mantenir, com a mínim, fins als 21 anys. A més, la Llei 8/2018 defineix aquests ajuts com una prestació de caràcter finalista que queda exclosa de l'àmbit d'aplicació de la normativa general de subvencions i com un dret subjectiu de totes les persones menors d'edat que compleixin els requisits establerts reglamentàriament.

Igualment, la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials, entre les situacions amb necessitat d'atenció prioritària preveu la violència masclista i les diverses manifestacions de violència familiar. Pel que fa als infants i als joves, la normativa específica assenyala que les administracions públiques han de vetllar pel seu interès superior tenint en compte les circumstàncies personals de cada cas, per poder promoure els mecanismes de compensació necessaris per assegurar el principi d'igualtat d'oportunitats.

El Decret 24/2015, de 7 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, atribueix a la Direcció General de Menors i Famílies la competència, entre d'altres, de dur a terme polítiques de promoció i suport a les famílies i unitats de convivència i l'ordenació de la protecció de menors.

D'altra banda, la Llei 5/2000, de 20 d'abril, de l'Institut Balear de la Dona, va crear aquest organisme amb les finalitats bàsiques d'elaborar i executar les mesures necessàries per fer efectius els principis d'igualtat de l'home i de la dona, impulsar i promoure la participació de la dona en tots els àmbits i eliminar qualsevol forma de discriminació de la dona a les Illes Balears.

D'acord amb l'article 49 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, cal dir que queden suficientment justificats els principis següents: de necessitat i eficàcia, perquè aquesta norma desplega el mandat legal de l'article 23 de la Llei 8/2018, que preveu ajuts per a menors víctimes de violència masclista, en relació amb la disposició transitòria primera, que estableix un termini de dotze mesos per implantar aquesta mesura, entre d'altres; de proporcionalitat, atès que l'objecte que es regula s'ha d'incloure en una disposició administrativa de caràcter general, per complir el principi de jerarquia normativa i d'acord amb l'article 46 de la Llei 1/2019; de seguretat jurídica, per completar l'ordenament jurídic donant contingut a la previsió legal esmentada; de transparència, pel qual s'ha de destacar la participació ciutadana abans i durant el procés d'elaboració de la norma, així com la fixació dels requisits objectius en una disposició de caràcter general i la publicació íntegra en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*; d'eficiència i simplificació, atès que la regulació estableix el procediment per poder accedir a aquests ajuts, respectant el procediment administratiu comú i amb les mínimes càrregues administratives per comprovar l'accés i el manteniment del dret a l'ajut, i, finalment, de qualitat, perquè el procediment d'aprovació d'aquesta norma s'ha ajustat als processos definits legalment, per donar resposta a les necessitats ciutadanes que conté l'article 23 de la Llei 8/2018, amb el menor cost possible.

Així mateix, cal tenir en compte la Llei 3/2019, d'1 de març, de millora de la situació d'orfandat de les filles i els fills de víctimes de violència de gènere i altres formes de violència contra la dona.

Finalment, cal destacar que, en data 12 de març de 2019, el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears va emetre dictamen sobre aquesta norma, d'acord amb la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears.

Per tot això, a proposta de la consellera de Serveis Socials i Cooperació, d'acord amb / oït el Consell Consultiu, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió de ...,

DECRET

Capítol I **Disposicions generals**

Article 1 **Objecte**

Aquest Decret té per objecte regular els ajuts per a persones menors d'edat que hagin quedat òrfenes d'un progenitor o progenitora o tinguin un progenitor o progenitora que pateixi un grau de discapacitat igual o superior al 33 %, com a conseqüència d'haver estat víctima de violència masclista o conjugal o entre persones amb una relació anàloga a la conjugal. Aquests ajuts estan prevists en l'article 23 de la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies, amb la finalitat de contribuir al fet que puguin viure d'una manera autònoma i es puguin integrar gradualment en la vida social i laboral.

Article 2

Naturalesa

1. L'ajut per a persones menors d'edat víctimes de violència masclista o conjugal és una prestació social de tipus econòmic que es paga mensualment. Té caràcter complementari d'altres prestacions del sistema públic de prestacions socials i caràcter temporal.
2. Aquesta prestació no té la consideració de subvenció, atès que es configura com una prestació autonòmica complementària de les prestacions que preveu l'article 2.4 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, als efectes que disposa la lletra a de l'article 2.3 del Text refós de la Llei de subvencions, aprovat pel Decret legislatiu 2/2005, de 28 de desembre.

Article 3

Règim de compatibilitat i incompatibilitat

1. Aquest ajut és compatible i complementari respecte de les prestacions finalistes de serveis socials que corresponguin a la persona titular o a qualsevol de les persones integrants del seu nucli familiar.
2. Aquesta prestació és compatible amb altres prestacions tècniques o econòmiques del sistema social, educatiu o laboral que tinguin com a finalitat la formació i la plena inserció de les persones en el mercat laboral o en la societat.
3. No obstant això, aquesta prestació és subsidiària i incompatible amb la pensió d'orfandat i la prestació d'orfandat, incloses en la Llei 3/2019, d'1 de març, de millora de la situació d'orfandat de les filles i els fills de víctimes de violència de gènere i altres formes de violència contra la dona.

Capítol II

Persones beneficiàries

Article 4

Persones destinatàries

1. Tenen dret a ser beneficiàries de la prestació que regula aquest Decret les persones menors d'edat que hagin estat víctimes de violència masclista o conjugal i que compleixin els requisits que estableix l'article 5.
2. Així mateix, aquest ajut es pot mantenir, amb caràcter general, fins que les persones beneficiàries compleixin 22 anys.

Article 5

Requisits de les persones beneficiàries

Les persones beneficiàries han de complir els requisits següents:

- a) No haver complit 22 anys.
- b) Ser menor d'edat quan un dels seus progenitors morí o pateixi un grau de discapacitat igual o superior al 33 % com a conseqüència d'haver estat víctima de violència masclista o conjugal o de violència entre persones amb una relació anàloga a la conjugal. Si abans de la violència el progenitor o progenitora que en sigui víctima ja tenia una discapacitat igual o superior al 33 %, qualsevol augment de la discapacitat com a conseqüència d'aquesta violència queda inclòs en aquest requisit.
- c) No conviure amb la persona responsable dels actes de violència. Tot i això, les persones beneficiàries poden mantenir contacte amb aquest familiar, sempre que ho permeti la resolució judicial i sigui favorable per al seu procés, d'acord amb l'informe social que ho aconselli.
- d) Tenir la residència a la comunitat autònoma de les Illes Balears, la qual cosa s'ha d'acreditar amb el certificat d'empadronament en un municipi de les Illes Balears.

Article 6

Obligacions de les persones beneficiàries

1. Les persones beneficiàries estan obligades a complir, durant tot el període de gaudiment de l'ajut, els requisits que n'hagin motivat la concessió.
2. Les persones beneficiàries de la prestació tenen l'obligació de comunicar a la Direcció General de Menors i Famílies que s'ha produït alguna de les causes de

suspensió o extinció indicades en l'article 14 d'aquest Decret i, si pertoca, reintegrar les quanties percebudes indegudament a aquests efectes. Per a aquesta comunicació, tenen un termini de quinze dies des que es produeix la causa de suspensió o extinció.

3. La Direcció General de Menors i Famílies pot comprovar en qualsevol moment el compliment de les condicions que hagin determinat l'accés a la prestació.

Capítol III

Règim econòmic

Article 7

Quantia de la prestació

1. La quantia de la prestació és equivalent al 80 % de l'IPREM mensual.
2. La prestació s'ha de percebre en pagaments mensuals vençuts a partir del mes següent a la resolució de concessió.

Article 8

Presentació i esmena de sol·licituds

1. Les persones interessades que compleixin els requisits de l'article 5, o les persones que n'exerceixin la representació, poden sol·licitar l'ajut en qualsevol moment a partir de l'acreditació dels fets com a actes de violència masclista o conjugal, abans de complir 22 anys d'edat.
2. Les sol·licituds de l'ajut s'han de presentar a la Direcció General de Menors i Famílies, o en els registres o pels mitjans que preveu la normativa sobre procediment administratiu, d'acord amb el model que la Conselleria posi a disposició de les persones interessades. A aquesta sol·licitud s'ha d'adjuntar la documentació detallada en l'article 11.
3. Si la sol·licitud no compleix els requisits o hi falta documentació, es requerirà la persona interessada perquè en el termini de deu dies hàbils esmeni el defecte o aporti la documentació que hi manca, amb indicació que, si no ho fa, es considerarà que desisteix de la seva petició, amb la resolució prèvia que s'ha de dictar en els termes que preveu l'article 21 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Article 9

Resolució

En tots els casos, la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació ha de dictar i notificar la resolució motivada en el termini màxim de tres mesos comptadors des de la data d'entrada de la sol·licitud en el registre de l'administració competent per tramitar-la. Si transcorre aquest termini i no s'ha fet la notificació, la sol·licitud s'ha d'entendre desestimada.

Article 10

Abonament

1. La prestació s'ha d'abonar mensualment a la persona beneficiària, mitjançant una transferència bancària al compte corrent facilitat per la persona beneficiària.
2. Quan la persona beneficiària tengui menys de 18 anys, l'ajut es pot abonar a qui en tengui la guarda i custòdia, i directament a la persona beneficiària quan compleixi els 18 anys. Per a això, ho ha de comunicar prèviament a la Direcció General de Menors i Famílies juntament amb la indicació del compte corrent a nom seu.
3. En cap cas, l'abonament no s'ha de fer a la persona causant de l'agressió.

Article 11

Documentació per acreditar els requisits

1. En el moment de la sol·licitud, la persona sol·licitant ha d'acreditar el compliment dels requisits que estableix l'article 5, mitjançant la documentació següent:
 - a) Document que acrediti la identitat de la persona sol·licitant (DNI, NIE, passaport, etc.).
 - b) Llibre de família o certificat del Registre Civil que acrediti la filiació de la persona sol·licitant.
 - c) Per acreditar els actes de violència masclista o conjugal, qualsevol dels documents següents:
 - 1r. La sentència de qualsevol ordre jurisdiccional, encara que no sigui ferma, que declari que la mare o pare ha estat víctima de violència masclista o conjugal o de violència entre persones amb una relació anàloga a la conjugal.
 - 2n. L'atestat elaborat pels cossos i forces de seguretat que han presenciat directament alguna manifestació de violència masclista o conjugal.
 - 3r. L'informe del Ministeri Fiscal.
 - 4t. L'informe de l'Institut Balear de la Dona o dels departaments competents en la matèria dels consells insulars.

5è. Qualsevol mesura judicial cautelar de protecció, de seguretat o d'assegurament vigent.

6è. Certificat d'estar inscrit en el Registre central per a la protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere, regulat pel Reial decret 95/2009, de 6 de febrer, pel qual es regula el Sistema de registres administratius de suport a l'Administració de justícia.

d) Certificat de defunció o de discapacitat de la mare o pare.

e) Certificat de convivència.

f) Certificat d'empadronament en un municipi de les Illes Balears.

g) Acreditació de la representació, si s'escau.

2. A efectes d'acreditació de la relació entre la violència masclista o violència conjugal i la discapacitat, de manera general s'entendrà com acreditada sempre que la discapacitat sigui reconeguda en el termini màxim de dos anys posteriors a que s'hagin produït els fets causants. Excepcionalment, quan la discapacitat sigui reconeguda més enllà d'aquest termini de dos anys, la víctima haurà d'acreditar que la violència és com a conseqüència de la violència masclista o de la violència conjugal. L'administració, d'ofici, podrà revisar aquestes situacions, mitjançant els informes corresponents.
3. No cal presentar la documentació assenyalada en l'apartat primer d'aquest article que es pugui comprovar telemàticament. Aquest fet s'indicarà en el model de sol·licitud i dependrà de la interconnexió efectiva de registres. No obstant això, la persona sol·licitant té dret a oposar-se a aquesta comprovació.

Article 12

Durada de la prestació

1. La durada de la prestació és des de la concessió fins que la persona beneficiària compleixi 22 anys, sempre que es mantenguin els requisits que n'hagin motivat la concessió i no es produeixi cap causa d'extinció o suspensió de les que preveu l'article 14.
2. Excepcionalment, es pot mantenir la prestació fins que la persona beneficiària compleixi 25 anys mentre cursi estudis acadèmics o formatius. En aquest cas, abans de fer 22 anys, la persona beneficiària ha de sol·licitar l'ajornament del gaudiment de la prestació amb l'aportació de la documentació acreditativa dels estudis. A més, ha d'acreditar semestralment el compliment d'aquest fet.

Article 13

Suspensió i extinció de l'ajut

1. La prestació es pot suspendre o extingir per qualsevol de les circumstàncies que preveu l'article 14.
2. El procediment de suspensió o d'extinció es pot iniciar a instància de la persona interessada o d'ofici per acord de l'òrgan competent. En aquest cas, s'ha de posar en coneixement de la persona interessada i se li ha de concedir un termini de quinze dies hàbils per formular les al·legacions que consideri oportunes en defensa del seu dret, sens perjudici de les mesures cautelars que es considerin més adients.
3. La suspensió de la prestació té una durada màxima de sis mesos. Durant aquest període, es pot reiniciar la prestació quan deixi d'existir la causa que n'hagi motivat la suspensió i se'n dicti la resolució corresponent.
4. Si s'exhaureix el període de suspensió i no s'ha solucionat la causa, la prestació s'extingeix automàticament, sens perjudici de la corresponent resolució d'extinció del dret a la prestació.
5. La persona interessada pot sol·licitar novament la prestació que s'hagi extingit, quan ho consideri oportú, sempre que pugui acreditar el compliment dels requisits i les condicions exigides per a l'accés a la prestació.
6. L'efectivitat de l'extinció i la pèrdua del dret a la prestació, així com de la suspensió, s'han de fixar en la resolució per la qual s'extingeixi o se suspengui el dret a la prestació, excepte en els supòsits d'extinció per mort de la persona beneficiària o per haver complit l'edat màxima de gaudiment. Els efectes econòmics es produiran a partir del primer dia del mes següent.

Article 14

Causes de suspensió i extinció de l'ajut

1. Són causes de suspensió de la prestació:
 - a) Deixar de residir a les Illes Balears, excepte si és per raons d'estudis o familiars, justificades prèviament.
 - b) Deixar d'atendre injustificadament dos requeriments de l'administració competent per comprovar la continuïtat dels requisits per accedir a la prestació concedida. S'entén per requeriments els que es notifiquin segons els requisits que estableix la normativa del procediment administratiu comú.

c) Dur a terme la tramitació d'un expedient d'extinció.

2. Són causes d'extinció de l'ajut:

- a) Produir-se la mort de la persona beneficiària.
- b) Complir 22 anys, excepte en els casos excepcionals que preveu l'article 12.2.
- c) Conviure amb la persona causant dels actes de violència masclista o conjugal.
- d) Deixar de residir a les Illes Balears durant un termini superior a sis mesos, excepte si és per raons d'estudis o familiars, justificades prèviament.
- e) Falsejar la informació aportada a l'Administració en l'acreditació dels requisits, una vegada comprovat aquest fet mitjançant l'accés als registres públics corresponents o a través d'altres vies de comprovació.

Article 15

Reintegrament de la prestació

Les persones beneficiàries, per iniciativa pròpia o per requeriment de l'Administració i d'acord amb la normativa vigent, han de reintegrar les quanties percebudes indegudament per qualsevol causa, d'acord amb la legislació de finances aplicable a la Hisenda de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Capítol IV

Gestió de la prestació

Article 16

Gestió de la prestació

La gestió de la prestació mensual correspon a la Direcció General de Menors i Famílies de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació del Govern de les Illes Balears.

Article 17

Seguiment

1. La Direcció General de Menors i Famílies pot comprovar d'ofici, en qualsevol moment, el manteniment dels requisits que hagin donat lloc a percebre l'ajut.
2. La Direcció General de Menors i Famílies es coordinarà amb altres administracions per intercanviar informació d'acord amb el que estableix la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal.

Article 18

Finançament de la prestació

La prestació s'ha de finançar amb càrrec als pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Article 19

Règim sancionador

El règim sancionador aplicable és l'establert en la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears.

Disposició addicional única

Definició de relació anàloga a la conjugal

En el marc d'aquest Decret, s'entén com a relació anàloga a la conjugal aquella relació de la qual es pugui acreditar la formalització, amb caràcter previ als fets, ja sigui mitjançant la inscripció en un registre públic, ja sigui mitjançant un document públic davant notari. També s'hi inclouen, als efectes d'aquest Decret, les parelles de les quals, malgrat no haver formalitzat la seva unió, es pugui demostrar una convivència estable abans dels fets i descendència en comú.

Disposició final primera

Modificació del Decret 66/2016, de 18 de novembre, pel qual s'aprova la Cartera bàsica de serveis socials de les Illes Balears 2017-2020 i s'estableixen principis generals per a les carteres insulars i locals

Es modifica l'annex del Decret 66/2016, de 18 de novembre, pel qual s'aprova la Cartera bàsica de serveis socials de les Illes Balears 2017-2020 i s'estableixen principis generals per a les carteres insulars i locals, al qual s'inclou un nou apartat en el punt 3, sobre prestacions econòmiques, amb la informació següent:

3.15. Ajuts per a menors víctimes de violència masclista o conjugal

Definició: prestació econòmica, de caràcter temporal i periòdica, per a persones menors d'edat que han estat víctimes de violència masclista o conjugal o de violència entre persones amb una relació anàloga a la conjugal, en el marc de la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies, concretament l'article 23.

Població destinatària: persones de menys de 22 anys o, excepcionalment, de menys de 25 anys d'edat que hagin estat víctimes de violència masclista o conjugal i que compleixin els requisits establerts reglamentàriament.

Equipaments/equips professionals: els serveis tècnics de l'Administració autonòmica.

Ràtios i perfils professionals: el personal de gestió administrativa necessari.
Estàndards de qualitat: els que estableix la Llei 4/2011.
Garantia de la prestació: prestació garantida.

Disposició final segona
Remissió normativa

Pel que fa al procediment aplicable, i en tot el que no preveu aquest Decret, s'aplicarà la normativa reguladora del procediment administratiu comú.

Disposició final tercera
Entrada en vigor

Aquest Decret comença a vigir l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.